

SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL:
SOPRON.
Müller P.-u. 1. Tel.: 175

LEVÉLOIM:
SOPRON I.
POSTAFIÓK: 81.

FELSŐDUNÁNTULI HÉTFŐ

POLITIKAI, TARSADALMI ES SPORT-HETILAP

HÉTFŐ, 1944. március 27

Előfizetési árak:

NEMETORSZÁGBAN

Egész évre RM 12.-

Fél évre . . . 6.-

Negyed évre . . 3.-

Mindenfelől

M. T. I. jelenti: Sztójay Döme miniszterelnök baróthi Bede István II. osztályú követségi tanácsost, a külügyi sajtófőnököt megbízatása alól felmentette és helyére Zilahy-Sebes Jenő II. osztályú konzuli külügyi sajtófőnöké kinevezte.

BERLINBŐL jelentik: Ismeretesé vált, hogy a japánok három helyen is átlettek India határát. A japánok Indiában behatoltak Manipur medencébe, ahonnan a brit csapatok visszavonultak.

BRISBOL jelentik: Petiot orvos főpapa letartóztatása előtt azt vallotta, egyik ismerősének, hogy testvére, a körözött támaszkodott, mintegy 50-60 embert látott láb alól.

AMSTERDAM: Stimson, az Egyesült Államok hadügyminisztere a holland sajtóértelmezés kiadványára, hogy az amerikaiak elleni állásai még mindig igazak.

BRITMI arcvonalakon a bolsevik támadásaiak elhárítására a legmagyvernem is kiválóan. Román csapatok először látnak egy előretört csoportot, amely a román elől, majd a románok a románok.

BRITMI A szomszédos országok és a magyarországi kormányváltásról. A magyarországi kormányváltásról. A magyarországi kormányváltásról.

BRITMI Montgomery tábornoknak a brit hadvezetési tisztek látogatása. Montgomery tábornoknak a brit hadvezetési tisztek látogatása.

BRITMI Csatározás. A brit hadvezetési tisztek látogatása. Montgomery tábornoknak a brit hadvezetési tisztek látogatása.

Tarnopol térségben tovább folynak a súlyos elhárító harcok

Berlinből jelentik Hitler főhadiszállásáról: A Krim-félszigeten és az ukrán Bug középső szakaszán, a tarnopoli térségben tovább folynak a súlyos elhárító harcok,

melynek során a német csapatok nagy veszteséget okoztak az oroszoknak. Rody térségében megsemmisítettek több ellenséges zászlóaljot.

Kowelnél visszaverték ugyanígy a túlsúlyban támadó ellenséget.

Az Adria partvidékén a németek Lissza-szigetét bombázták.

Ullein-Reviczky Antalt és két társát megfosztották magyar állampolgárságától

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szombati hivatalos lap közli azt a kormányrendeletet, amellyel a Sopronban 1894-ben született dr. Ullein-Reviczky An-

talt, az 1890-ben Rómában született Ambró Ferencet és a Lőcsőn 1900-ban született Honthy Ferencet, akik külföldön tartózkod-

nak, az 1879. évi L. törvénycikk kiegészítéséről alkotott 1939. évi XIII. tc. 8. §. I. bekezdés 5 pontja értelmében a magyar állampolgárságtól megfosztotta.

Minisztertanács volt tegnap délután

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Tegnap délután 4 órai kezdettel minisztertanács volt Sztójay Döme miniszterelnök elnöklése

mellett. A minisztertanácsban egyes személyek állampolgársági ügyében hoztak döntést, továbbá több

fontosabb kérdésben tanácskoztak, amelynek egy része már a közeljövőben rendeleti úton lép életbe.

A Wilhelmstrasse a magyarországi kormányváltásról

Berlin, március 24.

Hírhíres német helyről közlik a következőket:

A Wilhelmstrassen csütörtökön a Magyarországról szóló hivatalos közleményt, a Német Távirati Iroda diplomáciai levelezőjének már korábban megjelent fejtegetéseivel szemben vitatták meg. Nyomatékosan kiemelték az Európa megmentésére irányuló közös háborús erőfeszítések fokozásának logikusan szükségszerű voltát és ezzel kapcsolatban rámutattak arra, Magyarország mindig is hagyománya volt, az hogy fontos tagja legyen a kelet felé emelkedő védelmi falnak.

Az új kormány — hangoztatják a Wilhelmstrassen, — amelynek tagjai mind a politikai és gazdasági életben, mind pedig mint katonák nagy szerepet játszottak, és akiket mindenütt minél kiemelkedő személyiségek ismernek el, biztosítékot nyújt a fennálló szükségszerűségek véghezvitelére. (MTI)

Berlin, március 24.

(TP.) Arra a kérdésre, hogy a tegnapi nyilatkozatok után van-e valami említésre méltó esemény Magyarországon, a Wilhelmstrassen megállapították, hogy ott semmiféle szenzációs dolog nem történt és hogy ott csupán egy logikus és kényszerű folyamatról van szó. Ezt pedig mindenki meg fogja érteni, aki arra gondol, hogy Európa számára mi forog kockán és hogy minden időben mik voltak Magyarország hagyományai.

A Wilhelmstrassen utaltak arra a származékhírré, amelyet a külföldön terjesztett szenzációs hírek kapcsolatban és megállapítják, hogy ezek a hírek egytől-egyig a hírhét hírdalmába tartoznak. A magyar csapatok lefegyverzéséről egyáltalán szó sem volt, sőt ellenkezőleg arról van szó, hogy a magyar hadsereg fokozottabb mértékben kapcsolódik be a közbejövő harcokba, amelyet Európa védelmében folytatnak.

A külföldi lapok által terjesztett híresztelések, mint a Svenska Dagbladet Londonból jelenti, Londonban is erős kétkedést keltenek. Ugy vélik, hogy ezeket a híreket bizonyos ügynökök szándékosan terjesztik, akik a szövetségeseknél azt a benyomást akarják kelteni, hogy a magyarok elleneszegetülnek a németekkel való együttműködésnek. A tényállás az, hogy csak egészen kis olyan magyar csoportok voltak, akiknek az volt a szándékuk, és ezek a csoportok ma az angol sajtóban semmiféle együttérzéssel nem találkoznak. Az a tény, hogy a külföldön terjesztett szenzációs jelentések nélkülözlik az igazság alapját, az itztán abból is kitűnik, hogy amint az United Press március 21-én jelentette, Magyarország a külfölddel való távbeszélő összeköttetését már a megelőző nap megszüntették. Ezáltal teljesen lehetetlenné vált, hogy Magyarországról hírek szivároghassanak ki külföldre.

Ma: te Harell

Gustav Fröhlich

Theo Lingen

remek vigjátéka:

ÁRTATLAN VAGYOK

Vasváry János könyve

Péntektől hétfőig

A SOPRONI VÁROSI MOZIBAN!

Északafrika éheznek, a felszabadítók dözsölnek

Algírban büntetés terhe mellett felszólították az összes kereskedőket, hogy március 15-ig jelentsék be készleteiket, hogy azokat azonnal le lehessen szállítani. Ez a lépés azért volt szükséges, mert dacára a normális termésnek, amely régebben teljesen kielégítette a lakosságot és dacára a szigorú adagolásnak, Északafrika megszállása óta élelmiszeri nehézségek támadtak.

Az „Arriba” tudósítója, aki ezt a ténymegállapítást Algírból jelenti, egyúttal megadja az okát is a nehéz élelmiszeri helyzetnek. „Az új kényszerlépések a mai hadihelyzet következtében szükségessé váltak”, — írja a tudósító. „Tulajdonképpen nem lenne kenyérhiány, csak hogy az angol katonák eszik azt meg. Vannak vendéglők, ahol annyi kenyeret lehet kapni, amennyit csak akarunk. De csak bizonyos személyek kapják.” „Lehet teherautókat is látni, frissen sült kenyérrel megrakva, de ez nem szól Algír lakosságának, hanem az angolszázoknak, akik a legjobb kenyeret eszik. A brit légierő kaszinójában és a bárókban különféle süteményeket láttam, de ezt is csak brit katonák és tisztiek kapják” — írja a tudósító.

„Az angol-amerikaiak nem szűkölködnek Algírban.” Közben Északafrika városai élelmiszeri nehézségekkel küzdenek, mert a munkások, tisztviselők és a benschülöttek csak nagy nehézségek közepette találnak valami ennivalót. Bor és sör van elég. De előre kell félni, hogy el fog fogyni, mert a legtöbbet a megszálló erők veszik igénybe.

Tangerbe került egy francia, aki amerikai parancsnokság alatt a marokkói határon katonai szolgálatot teljesített. Ez azt a kijelentést tette, hogy a marokkói munkások tömegesen hagyják el országukat, minthogy a munkanélküliség és az éhség hónapról hónapra rosszabbodik. Az invázió kezdetén behozott amerikai árú már régen kifogyott. Ahol csak felfedeztek egy kis raktárt, (leginkább a zsidók gondoskodtak arról, hogy a legkisebb arab kereskedő se rejtgetsen árút az idegen hatóság előtt) azt azonnal lefoglalták.

A zsidó kereskedők nemcsak az élelmiszerek elosztását ragadták teljesen a kezükbe, hanem elváltatták a megszállók minden megbízatását. Ekközben munkásainak újbérelmet fizettek, az árakat pedig igen magasra emelték.

Amint Francia-Marokkóból jelentik, ott a benschülött mohamedán lakosság tiltakozógyűlést tartott a De Gaulle-hatóságok sorozási módszere ellen. Tiltakoztak a rossz bánásmód miatt s hogy a

délolaszországi front legveszélyesebb pontjaira küldik őket. Vezető arab férfiak kijelentik, hogy a mohamedánok nem akarnak az angol-amerikaiak ágyútölteléke lenni, annál kevésbbé, minthogy az Olaszországba küldött 3000 munkásról eddig semmiféle hírt nem kaptak.

Pierre Cots Moszkvába való utazásához jelenti a „Reynolds New”, hogy barátsági szerződést akar a Szovjetunió és De Gaulle-bizottság között létrehozni.

Algírban, ahol az áruló-bizottság mindinkább Moszkva pallósá alá került, a bolsevista perek mintájára többek között a volt Vichy belügyminiszter, Pucheu ellen eljárást indítottak. A vádlók jelleme és a tárgyalás légköre már azáltal is meg van bélyegezve, hogy itt, mint a törvényeszek esküdtára egy olyan ember léphetett fel, akinek esküszöve az egész világ előtt ismeretes. A volt Északfranciaország francia főparancsnokáról, Henry Giraud tábornokról van szó, aki mint tanú azt jelentette ki: „Beestelen emberek a Vichy-kormány emberei, akik 1942. nov. 10-én nem adtak parancsot a hadseregnek, hogy a németek ellen ellenállást tanúsítsanak... Most tudom csak, hogy azok, akik nem adták ki a parancsot, elvesztették becsületüket.” E szavak egy egyenruhá felvétel után egyén szájából hangzottak el, aki már 1915-ben, miután német fogságba jutott, megszöve becsületszavát, a megadott könnyítéseket szökre használta fel. Már akkoriban a Reuter Iroda angol cinizmussal „A becsületszó megszegésének speciális listája”-nak nevezte el.

Másodszori fogságba jutásakor a nyugati hadjáratban, ismét tiszt becsületszavát adta, hogy az 1942. áprilisában Königsstein várából ismét megszököve, másodszor is megzsejje. Ez nem akadályozta meg abban, hogy Pétaín marsállhoz levelet írjon, amelyben felajánlotta segítségét és — hogy loyaltitása felől minden kétséget eloszlasson — tiszt becsületszavát adta, hogy helyesli Pétaín politikáját Németországgal szemben.

„Multam garantálja őszinteségemet” jelentette ki, hogy aztán nemsokára rája az északafrikai francia gyarmatbirodalmat az angol-amerikaiak kezére átjátssza. Vichy természetesen megállapította ezt a szembetűnő szövegést és megvonta Giraud-tól a francia állampolgárságot. Ez az ember, aki Franciaország sorsáért felelős férfiakat azzal vádol meg, hogy hamis és „beestelen” politikát folytatnak. 1943. ápr. 5-én egy újságírónak kijelentette, hogy „nem ért a politikához”. Nem csoda,

hogy Giraud-nak csak a fizetett lakásjólalát látszik becsületesnek oly hatalmaknál, melyek Oran-nál, a Dakarnál, Madagaszkáron és Martinique szigetén Franciaország becsülete és tulajdona ellen vétettek s elrabolták Északafrikát, Franciaország aranyát pedig zsebükbe csusztatták és évek óta gyilkos terrortámadásokat intéznek a francia anyaország ellen.

Eisenhower, mihelyt átveszi az invázió parancsnokságát, magánál fogja hordani, mint talizmánt Napoleon arany dohányszelencéjét. E dohányszelence Viktor Emánuel ajándéka, aki Délolaszország „felszabadítása” alkalmával ajándékozta od a amerikai generálisnak. Nagyon értékes darabról van szó, írja az egyik angol újságíró. Az egyik oldalon a Habsburg-ház pajzsa, a másikon pedig egy „N” látható a koronával. Napoleon Márta Lujzától kapta esküvője napján. Később árverés útján az olasz királyi család tulajdonába jutott. Eisenhower, aki igen babonás ember, annál is inkább magánál fogja hordani ezt a szelencét, minthogy köztudomású, hogy Napoleon, amíg a szelence nála volt, mindig győztes maradt. Az oroszországi hadjáratban nem volt nála. Ezt írja az angol újságíró. Felvetődik a kérdés, miért nem kölcsönözte Eisenhower a szelencét egy időre az angol-amerikai főparancsnoknak Délolaszországban. Talán jobban ment volna ottan. Különböző várjuk meg nyugalommal, hogy milyen hatalma lesz a szelencének az Atlanti Falt megtámadása alkalmával. Az epizód különben jellemző az amerikaiak hajlamára, akik hozzácsodáltak már ilyen romantikus mesékhez.

Norfolk tengerészeti támaszponton az egyik kápolna ablakába új, tarka üveget helyeztek bele. Az ablaküveg mindkét oldalán tengerészkatonák láthatók, amint Szűz Mária előtt térdepelnek. Szűz Mária a gyermek Jézus helyett kis hadihajót tart karjaiban. A háttérben angyal látható, amint sorhajók, légvédelmi ágyúk, partaszállási járművek, repülőgépek és léghajók felett lebeg. Az amerikai szellem e tipikus megjelölési formájához nem fűzhetünk több mondanivalót.

Olaszország műkinccsének elpusztításában az angol sajtó egyetemes nézet van Felfogásuk szerint a katonai berendezéseknek csak a látszata is elég ok arra, hogy épületeket leromboljanak.

A „Nem Statesman and Nation” azt jövendőli, hogy a jövő nemzedéke az angolokat barbároknak fogja átkozni, de ez a nézet a többi

újságban nem talál visszhangot. Így a „News Review” cinikusan azt írja, hogy egy kézenfekvő katonai előny, többet ér, mint egy Michelangelo kép a falon. A „Calvalcade” c. folyóirat azt írja, Leonardo da Vinci egyik híres festményének „A vacsora” elpusztításáról: Jól tudjuk, hogy barbárság, de e kép elpusztításánál ne feledjük el, hogy mostanában sok „vacsora” pusztul el. A következőkben Viscont Samuel az angol felsőházi zsidók vezére azt írja: „Nem szabad aszonyosnak lennünk, hanem határozottan kell cselekednünk, mint Monte Cassino esetében is, ha a katonai helyzet ezt megkívánja. A hadviselés elfajulásának e bizonyítékai Németország ellenségeinél oly világosak, hogy minden további kommentár felesleges.

Szemed

mosolyt sugárzik, ha kedves ismerőst lát, ha kedves emlék jut eszébe, ha művészi szépség bontakozik ki előtted, amit Isten teremtet, vagy emberi kéz formált alkotott. A szemek, a csodálatos emberi szemek a világ minden érzését, gondolatát ki tudják fejezni. Nemcsak örülni tudnak, de szenvedni is, fájdalommal és lázról égni, vágyódni vagy elcsüggedni, szeretni és gyűlölni, megbocsátani vagy engesztelődni, simogatni, vilámlókat szórni, esdve könyörögni, hidegen elutasítani, hizeglen vagy kigúnyolni. Tud hűségről beszélni a szem és tud titkot tartani és lázítani és megnyugtani. Minden emberi érzés, jó vagy rossz látható kifejezőjévé tud lenni. Gyönyörködni tud a hajnal rózsapírjában, az emberi palánta első gyűgyökében, a fekete éjszaka csillagos polárisztában, virágfakadásban, tomboló viharban, arénák izgalmas versenyében, az őz ezerszínű pompájában. Könnyekkel eltevé tud bánkodni, szomorkodni, mikor kemény rög hull a koporsóra, mikor lángnyelvek pusztítják otthona belsejét, árviz söpri el terméket, jószágát, mikor fékevesztett orkán tarolja le a szálfaladót. A látó szem a lélekbe örökíti az élet minden pillanatát, hogy magába zárja, rögzítse és emlékeit gyarapítsa. Néha elhomályosulnak a szemek, vagy bele akarnak nézni a jövőbe. Mert kíváncsiak is tudnak lenni, titkokat, délibábos elméket kergetők, amikor nem elég nekik a bizonyosság, a jelen valósága. És csüggedtek, megtört lényűek. Amíg ifjú szemekben sokszor ott lobog a tűz, már az élet alkonyán csüggedtek, megtört lényűek, elfáradtak. Tudnak néma is lenni a beszédes szemek, titoktartók, bezárkózók, magukba mélyedők. Vádolnak néha, másokat összeszűnnek, aztán széthajolnak, megmakacsolnak. Szárfélék, ezrefélék, kiismerhetetlenek. Dicsőívek egyszer, sokszor meg bűnbánóak, ahogyan az élet, a sor irányt mutat nekik. Egyszer parancsolnak, máskor rabszolgákká válnak, gondterhesek, majd gondtalanok. Mindegy, melyikre fogjuk rá. Az elsőre? Vagy a tizedikre? Egyformán rejtély valamennyi, ha kék, barna, ha fekete, és egyformán nyitott könyv is. Szemek. Nemcsak testrészek, hanem lélek

kör, melyben benne él az egész egyén és az egész világ, benne van minden örömről és minden bánatról születésünktől utolsó óránkig.

-y-

A német idegenforgalom a háborúban

A német statisztikai hivatal megállapítása szerint az idegenforgalom Németországban az elmúlt esztendőben sem csökkent, csupán a KdF-utazások korlátozása következtében volt 8 százalékkal kevesebb az előző évinél. Ez az eredmény annál figyelemre méltóbb, mert hiszen tudvalevő, hogy a német üdülő- és gyógyfürdőket ma elsősorban német katonák látogatják, akik sebesülésük felgyógyulása után töltik itt szabadságukat. Ezenkívül a hadifonósságú cégek alkalmazottai látogathatják elsősorban ezeket az üdülőhelyeket. A statisztikai hivatal vizsgálatai ezenkívül kiterjednek 800 idegenforgalmi közszállásbejelentésére is. Ezekből kitűnik, hogy Németországban a háború kitörése óta a nyári és téli hónapok idegenforgalma nagymértékben egyezik. Csupán az utóbbi esztendőben emelkedett a téli idegenforgalom a nyári fölé. A statisztikai megállapításokból kitűnik továbbá, hogy a vendégek tartózkodási ideje az egyes üdülőhelyeken, úgy a nyári mint a téli hónapokban, az elmúlt esztendőben egyötödével emelkedett.

Légikárosultak támogatása Németországban

Németországban a terrortámadások következtében mindenüket elvesztett lakosság részére a támogatási akciók egész sorát léptették életbe. Az egyik sziléziai város szabóiparosága a légikárosultak részére 243 felsőruhát bocsátott rendelkezésre. A tanulólányok önkéntes szorgalmából állították elő a ruhákat és a hozzávaló anyagból azután rövid időn belül ruhák, kötények, kabátok, kalapok, bluzok, munkaöltönyök stb. készültek. A jó példa nyomán a többi német városokban is hasonló mozgalom indult meg és a szabóipar tanoncai munkájukat önkéntesen a légikárosultak támogatására ajánlották fel.

500 mázsa ejtőernyőselyem

Németországban a selyemtermelés az utóbbi esztendőben jelentősen emelkedett. Különösen vonatkozik az a nyugatporoszországi községekre, amelyeknek selyemtermelése óriási méreteket öltött. Ezen a vidéken kb. 600 községben több mint 1 millió fiatal eperfacsérjét ültették. Az eredmény nem maradt el. A lakosság eredményes és szorgalmas munkája következtében az elmúlt esztendőben sikerült kerekén 500 mázsa nyersselymet termelni. A kiváló minőségű selyem az ejtőernyőiparban került feldolgozásra. A jövőben e vidék selyemtermelését még nagyobb mértékben növelik.

A soproni Elie Mo. góban:

Március 31 április 4-éig, péntek-kedd: - Az első magyar-bolgár film!

Tengerparti randevu

Festői felvételek a bolgár fővárosból, Várnáról, a gyönyörű fekele tengerparti fürdőhelyről stb.

Főszereplők: Pelsőczy Irén, Dorina Boneva, Pataky Jenő, Solihy Gy.

Érdekes apróságok . . .

A légítámadások következtében pótolhatatlan műemlékek pusztulnak el. Ezért a Protektorátus műemlékeinek védelmét az esetleges légítámadások ellen, a műemlékvédelmi hivatal vette át. E hivatal feladata a múltban a műemlékeknek az időjárás hatásaitól és egyéb rongálódásoktól való megóvása volt. A főleg szakemberekből álló hivatal feladata azonban most a háborúban megváltozott. Az értékes műemlékeket, amelyeknek eltávolítása igen körülményes, pl. a prágai templomok értékes műalkotásait, cementvédőburokkal látják el, a könnyen szállítható tárgyakat pedig bombabiztos helyre szállítják. Ez főleg az értékes festményekre, szobrokra, könyvekre stb. vonatkozik. A legértékesebb szobrokról ezenkívül gipszöntvényeket készítettek, hogy legrosszabb esetben formájukat megőrizhessék. Ugyanígy a templomokból elszállított szobrokról is gipszöntvények készültek. Az értékes festmények helyére kópiák kerültek. Hasonlóképpen jártak el a múzeumokban is. Ujjában a műemlékvédelmi hivatal a magántulajdonban lévő értékes tárgyak biztonságba-helyezéséről is gondoskodik.

Két innsbrucki kutató az Alpokban egy eddig teljesen ismeretlen lepkefajta bukkant, amelyet a tudomány még nem ismert. Az első ilyen lepkefajta a ziller-tali hegyekben találtak. Sikerült megállapítani, hogy az újonnan felfedezett lepke élete igen rövid és csak június havára korlátozódik. Külsőjük igen pompázó. Szárnyaiknak hossza csupán 11 mm. Színük gyönyörű bronzos villogású és egész testük fémszerűen csillog. Érdekes továbbá, hogy csápjuk a test hosszának mintegy kétszerese és tövé élénk rózsaszínű,

míg a csáp, illetve tapogató többi része hófehér. A felfedezett lepkefajta a tudomány Adela-albiantenella névre keresztelte.

Németországban a háború alatt is nagy gondot fordítanak az ifjúság hivatásának továbbképzésére. Ezen intézkedések közé tartozik többek között a távoktatás is, amely most újabb intézménnyel bővült. Ugyanis az ellenséges foglaltatásokban élő német hadifoglyok óhajukat fejezték ki a Német Munkafront távoktatási tanfolyamain való részvételre. E tanfolyamok közül a „mérnöki előkészítő” és kereskedelmi tanfolyamok a legismertebbek. A hadifoglyok kívánsága most valóra vált. Sikerült ugyanis keresztülvinni, hogy a jövőben a német hadifoglyok és polgári internáltak, akik jelenleg ellenséges földön élnek, szintén résztvehetnek a német munkafront távoktatási tanfolyamain.

A német statisztikai hivatal megállapítása szerint az idegenforgalom Németországban az elmúlt esztendőben sem csökkent, csupán a KdF-utazások korlátozása következtében volt 8 százalékkal kevesebb az előző évinél. Ez az eredmény annál figyelemre méltóbb, mert hiszen tudvalevő, hogy a német üdülő- és gyógyfürdőket ma elsősorban német katonák látogatják, akik sebesülésük felgyógyulása után töltik itt szabadságukat. Ezenkívül a hadifonósságú cégek alkalmazottai látogathatják elsősorban ezeket az üdülőhelyeket. A statisztikai hivatal vizsgálatai ezenkívül kiterjednek 800 idegenforgalmi közszállásbejelentésére is. Ezekből kitűnik, hogy Németországban a háború kitörése óta a nyári és téli hónapok idegenforgalma nagymértékben egyezik. Csupán az

utóbbi esztendőben emelkedett a téli idegenforgalom a nyári fölé. A statisztikai megállapításokból kitűnik továbbá, hogy a vendégek tartózkodási ideje az egyes üdülőhelyeken, úgy a nyári, mint a téli hónapokban, az elmúlt esztendőben egyötödével emelkedett.

Németországban a terrortámadások következtében mindenüket elvesztett lakosság részére a támogatási akciók egész sorát léptették életbe. Az egyik sziléziai város szabóiparosága a légikárosultak részére 243 felsőruhát bocsátott rendelkezésre. A tanulólányok önkéntes szorgalmából állították elő a ruhákat és a hozzávaló anyagból a különböző cégek bocsátották rendelkezésre. Az ilyen módon összegyűlt anyagból azután rövid időn belül ruhák, kötények, kabátok, kalapok, bluzok, munkaöltönyök stb. készültek. A jó példa nyomán a többi német városokban is hasonló mozgalom indult meg és a szabóipar tanoncai munkájukat önkéntesen a légikárosultak támogatására ajánlották fel.

Németországban a selyemtermelés az utóbbi esztendőben jelentősen emelkedett. Különösen vonatkozik az a nyugatporoszországi községekre, amelyeknek selyemtermelése óriási méreteket öltött. Ezen a vidéken kb. 600 községben több mint 1 millió fiatal eperfacsérjét ültették. Az eredmény nem maradt el. A lakosság eredményes és szorgalmas munkája következtében az elmúlt esztendőben sikerült kerekén 500 mázsa nyersselymet termelni. A kiváló minőségű selyem az ejtőernyőiparban került feldolgozásra. A jövőben e vidék selyemtermelését még nagyobb mértékben növelik.

A K Ö L T Ő

Kora tavaszi délután van, lenge szelel járja szelvény-hosszában a város utcáit, a nap csak félénken bujik ki néha a felhők mögül, hogy egy pillanatra deris képet varázsoljon az utcán haladó arcára és aztán újra a felhők fátyla mögé rejtse arcát.

Lassu léptekkel rovom egykedvűen az utcát, figyelmemet felkelti egy előttem haladó közlépmetű, 20-25 év körüli fiatalember. Szürke felöltő kabát van rajta, melyen kék és barna csíkok futnak végig. A kabát a háborús szövetség jellegzetes nyomait viseli magán s sok helyen már nem ismerhetők fel alapszíne. A kabát félig felhajtott,

gyűrött gallérja visszakunkorodik és zsíros. Furcsán imbolygó, gyors-rövid lépésekkel siet egy ismeretlen cél felé, miközben szinte összegörnyed, hogy mintegy jobban haálthassa a levegőt. Kék porral átitatott nadrágja cipőjének sarkáig lóg le s ott kirottosodott. Kitisztalan sárga felőlpőjének sarka már régen túl van a javítható kópáson, mindkét cipő talpán ötven-gős nagyságú luk látható. Meggyorsított lépéscímét, elébe érek. Szénfekete dús hajával a szél játszadozik, homloka magasan ívelt, s redők jelzik gondolatainak sokaságát, bozontos szemöldökét összeráncolja, karikás mélyen ülő kö-

kesszürke szeméi mereven néznek előre a semmibe. Finom arisztokratikus orra arcának jellegzetes- séget ad. Keskeny szája körül hol mosoly búvik, hol kesernyés ránc jelenik meg, mely öregbíti borotvátlan arcát. Az álla határozott keménységet mutat. Tekintetem a kezére süllyk, hosszú, nikotintól barna újjal közt most is ott füstölög egy cigaretta, mely már csonkig éget észrevétlenül, s most még egy utolsó szippant belőle a szenvedélyes dohányzók mely szippantásával, utána a járda szé- lére hajítja, hogy ott keskeny füst- csík alakjában kiadja páráját. Határozott, finom mozdulataival,

mély gondolkozó tekintetével olyan, mint egy költő.

Most jobbkézének mutatóját a fején képzelt sapkájához illeszti s úgy üdvözlö a szembejövőt, aki viszonzva azt. Megszólal mély, rekedt hangján.

— Szervusz öregem. Mond, nincs egy bagód?

— Nincs — feleli az.
Tovább mentem. Ezzel elszállt az illúzióm, mint az ihlet, melyet fuvalat ér s a semmibe tűnik a gondolatok tömegében.

Balikó Jenő Rezső

Renoválták a bécsi „sziv-kriptát”, ahol 54 Habsburg-sziv pihen ezüstserlegekben

I. Ferenc József tiltotta meg, hogy a család halottjait két részben, két különböző helyre temessék

Az Agoston-rendiek bécsi templomában minap fejezték be az ugynevezett Lorettoi-kápolna renoválását. Bizonyára kevesen tudják, hogy miről híres ez a kápolna. Arról, hogy itt van a „szivkriptá”, ahol a Habsburg-ház sok elhunyt tagjának szívét őrzik ezüst serlegekben. Páratlan gyűjtemény, amelyhez hasonló sehol a világon nem találunk. Maga a kriptá — mint a prágai Der Neue Tag bécsi tudósítójának leírásában olvassuk — alig két méter átmérőjű, kerekded helyiség, amelyet súlyos, vasból kovácsolt ajtó zár el a kápolnától. Az ajtón emberfej magasságban két, kukucsalkához fogható, rácsoszott ablakocska van, amelyeken keresztül be lehet nézni a kriptafelhőnyába. A kis helyiség üres, a fal csupasz, csak egy félkörben futó padkaszerű állványon látni nagy csomó, serleghez hasonló, zárt ezüst edényt. Mindegyikben egy emberi szív nyugszik. Gyűjtésük valamivel több, mint 300 évvel ezelőtt kezdődött.

Amikor Mátyás császár és király felesége, Tirolai Anna 1618. december 15-én meghalt, vigasztalhatatlan férje felboncoltatta a holttestet és szeretettel asszonyának szívét ezüst serlegbe tette, hogy a szív sértetlenül fennmaradjon minden időkre. A szívet tartalmazó serleget légmentesen lezárták. Három hónappal később a császár is elköltözött az élők sorából, s ekkor az ő szívét is egy új serlegben Anna szíve mellé állították. Ez az eredete a „szivkriptának”. Ez a második serleg ma már nem látható, mert a feljegyzések szerint az állásban valami anyaghiba miatt romlásnak indult s ezért úgy, ahogy volt, egy nagyobb rézserlegbe helyezték. Ettől kezdve hagyomány lett, hogy a Habsburg-ház elhunyt tagjainak szívét külön temették el. Érdekes, hogy I. József császárnak, aki 1711. április 17-én hunyt el, nemcsak a szívét, hanem a nyelvét is, ezüstserlegbe rakták s azután a serleg, mint az udvari krónika szó szerint mondja, április 20-án délután 4 és 5 óra között a szokásos szertartások mellett, de egészen csendesen nyugovóra helyezték a Lorettoi-kápolnában.

Itt őrzik ma is többek között Iótharingiai Ferencnek, Mária Terézia férjének, magának a nagy császárnak, az előbbi időkben II. Ferdinándnak és IV. Ferdinándnak a szívét is. Az utolsó császári szív, amely idekerült, az 1835-ben elhunyt II. Ferencé.

Ezüst serlegben itt helyezték el a Sasfióknak, Napoleon császár szerencsétlen fiának szívét is, amely 1832. július 22-én szűnt meg dobogni.

Az Agoston-rendiek templomának „sziv-kriptájában” összesen 54 szív pihen, köztük 9 császárnak, 8 császárnénak, 1 királynak, 1 királynénak, 14 főhercegnek, 19 főhercegnőnek és 2 hercegnak a szíve. Több száz éven keresztül a spanyol udvari szertartás szigorú szabályai szerint temették el itt a Habsburg-család tagjainak szívét. Az érdekes hagyománynak I. Ferenc József vetett véget. A legszigorúbban megtiltotta, hogy a család halottjainak testét és szívét különválasszák, és két különböző helyre temessék.

Távoktatás hadifoglyok részére

Németországban a háború alatt is nagy gondot fordítanak az ifjúság hivatásának továbbképzésére. Ezen intézkedések közé tartozik többek között a távoktatás is, amely most újabb intézménnyel bővült. Ugyanis az ellenséges foglyak között az élők között a hadifoglyok élethez való részvételére a Német Munkafront távoktató tanfolyamain való részvételre. E tanfolyamok közül a „mérnöki előkészítő” és kereskedelmi tanfolyamok a legismertebbek. A hadifoglyok kívánsága most valóra vált. Sikertült ugyanis keresztülvinni, hogy a jövőben a német hadifoglyok és polgári internáltak, akik jelenleg ellenséges földön élnek, szintén résztvehetnek a német munkafront távoktató tanfolyamaiban. (MNK.)

— MEGTALÁLTÁK A TÖMEG-GYILKOS PÁRISI ORVOS HOLTTESTÉT. A vichy rádió közlése szerint a párisi rendőrséghez jelentés érkezett, amely szerint Fontainebleau mellett megtalálták Petiotnek, a tömeggyilkos párisi orvosnak a holttestét. A hatóságok nyomban megtették az intézkedéseket a jelentés valódiságának ellenőrzésére.

SEMPONT.

— Nem is tudtam, hogy ennyire érdeklődsz az irodalom iránt. Gyakran jársz a felolvasásokra?

— Csak azokra megyek el, ahol jól be van fűtve a terem.

A Wilhelmstrasse a magyarországi eseményekről

A Transkontinent Press jelenti: A Magyarországon bekövetkezett változásokról szóló magyar kommuniké nyilvánosságra hozása és a német birodalom új magyarországi követének és meghatalmazottjának Vessenmeyernek kinevezéséről szóló közlés alkalmából a Wilhelmstrassén az események megvilágításában kijelentették, hogy a Magyarországra érkezett német csapatoknak elsősorban katonai céljaik vannak, hogy Magyarországnak a bolsevizmus elleni harcban oldala mellett álljanak. Magyarország minden erejét mozgósítsák és ezen a stratégiai fontos területen minden szükséges biztosítékot megteremtessenek. A német csapatok elhelyezése, amint azt a Wilhelmstrasse szóvivője különösképpen kihangsúlyozta, a hivatott magyar tényezőkkel teljes megértésben folyt le.

Az új kormány összetétele bizonyosságot szolgáltat amellyel, hogy most már az ellenséges hatalmaknak azon ismert kísérletei, hogy Magyarországon a politikai életet megbomlasszák, véglegesen elintéztnek tekinthetők. Ebben az összefüggésben arra kell emlékeztetni, hogy Magyarországon zsidó és más ismert befolyások gyakran nem engedték a magyar nép igazi érületét és véleményét szóhoz jutni, míg ezek a befolyások defetista álláspontjuknak gyakran meghallgatást tudtak szerezni. Az angol-amerikaiak nagy reményeket vetettek a Magyarországon működő ezen elemek bomlasztó munkájára — hangsúlyozták a továbbiakban a Wilhelmstrassén — és ezt kívülről rendkívül nagyméretű propaganda tüzelte és támogatta. Bizonyos semleges országokban is, ahol bizonyos körök szívesen látták volna az említett irányzatokat, amelyek Magyarországon mutatkoztak, a budapesti és magyarországi fejleményekkel szemben erős elkedvetlenedés mutatkozik. Ezekben a semleges országokban éppen nincs elegendő megértés a bolsevizmus elleni harc iránt, pedig a bolsevizmus ma még inkább felemelte fejét, mint valaha. Ebben az összefüggésben a Wilhelmstrassén szövetséges forrásokból származó zavaró jelentések egész sorát idézték, amelyek részben néhány semleges ország sajtójában is megjelentek és amelyek a magyarországi fejlődés következtében, amely most a politikai megfigyelő előtt tisztán kialakul, tárgyaltan propagandisztikus csinálmánynak lepleződik le.

Ebben az összefüggésben érdekes hogy a német lépések szükséges-

ségét olyan részről is elismerték, amelyet egyáltalán nem lehet németbarátanq minősíteni. Így például Károlyi Mihály ma kijelentette, hogy a németek a Magyarországgal kapcsolatban végrehajtott rendszabályokat stratégiai szükségességből hajtották végre. A magyar hadsereg nem volt elegendő ahhoz, hogy szükség esetén a Kárpátokat megvédelmezze. Szintúgy a brit sajtóban is kifejeződésre jut, hogy ebben az esetben Németország szükséges stratégiai lépéséről van szó.

A Wilhelmstrassén még arra is rámutattak, hogy éppen azok a körök, amelyek Magyarországon angolszászbarát politika mellett kardoskodtak és a bolsevizmus elleni közös harcot szemben negatív értelemben foglaltak állást, Londonban egyáltalán nem örvendtek rokonszépnek, amint azt a szerdai angol sajtó megnyilatkozása egyértelműleg kimutatja. A Times ezeket olyan opportunistaoknak nevezi, akik éveken át más politika hívei voltak. Más kommentátorok úgy vélik, hogy a magyarországi fejlődés ezeknek a köröknek most igazságos jutalmul szolgál.

A Wilhelmstrassén még arra is rámutatnak, hogy a politikai fejlődés éppen a magyarországi bolsevista zendülés 25. évfordulóján játszódott le és ezzel biztosítékot adott, hogy azok az események, amelyek 1919 márciusában Magyarországon végbementek, soha többé meg nem ismétlődnek.

Befejezőben a Wilhelmstrassén hangsúlyozták, hogy Magyarországon most azok az erők jutnak érvényesüléshez, amelyek Magyarország hagyományos feladatát a keletről származó összes veszélyek elhárításában látták. A budapesti német követnek helyzete, akinek a német birodalom meghatalmazottja megjelölést adták, abból a különleges teljhatalomból adódik, amely a közös hadvezetés bensőségeiből tételen irányában folyó közös fázadozások keretében adatott. (T.P.)

Felsődunántúli
HÉTFO.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kardos Árpád.

Németországi főmunkatárs:

Farkas Tibor.

Kiadja Fidelitas Lapkiadó

Vállalat kft.

Nyomatott:

vargyasi Máté Ernő